

**DASHAMIR
DINI**

BIBLIOTEKA
SHTETIT

8SH-1

D.52

Stacione të reja

vjersha

DASHAMIR
DINI

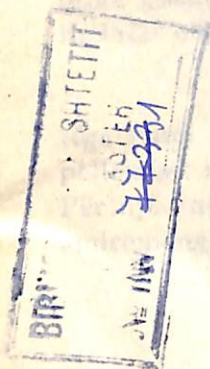
8SH-1

052

Redaktor:
Pandeli Koci

STACIONE
TË REJA

vjersha

12060

SHTËPIA BOTUESE «NAIM FRASHËRI»

NJERËZ TË VITIT 2000

Në bulevardet e vitit '77 të shekullit XX
me gratë e tyre shëtisin të parët njerëz të vitit 2000.
Nuk zbritën ata në këtë qytet nga ndonjë raketë,
as nga kapakët e romaneve të Zhyl Vernit nuk
shkanë si fantazi.

Po drejt nga dyert e një «skode» zbriti njëri,
nga dyert e një traktori të rëndomë doli tjetri,
duke kënduar një këngë pune me gjysmë zëri,
hodhën me shokët nga një teke fërneti.

Nga trupi ata viniq njeri i shkurtër, tjetri i gjatë,
pëllëmbët i kishin të ashpra, të rënda si vare.
Për një anekdotë të bukur qeshnin me zë të lartë,
«mirëmëngjes», «mirëmbërëma» përshëndesnin si
dhe ne.

Veçse nga ndërjegja vimm një çikë më vigan,
në kokë mbartnin një mendim përherë të ri
dhe kur shokët u dërgonin kartolina nga çdo anë —
u uronin Vitin e Ri 2000.

...
...
...
...
...

...
...
...
...
...

...
...
...
...
...

NDËRSA

shpreh në mënyrë të qartë dhe të saktë
të gjithë të drejtat dhe intereset
të popullit tonë dhe të vendit.

Ndërsa armiqtë presin frytet e bllokadës,
një nënë malësore
zbriti sot në varrezat e dëshmorëve
dhe vendosi tek koka e të birit
një kurorë të re
me kallza të arta, gruri
dhe tri gëzhoja të boshatisura
nga pushka e mbesës vuri.

Një nënë malësore
zbriti sot në varrezat e dëshmorëve.

1971

...
...
...
...

ATË MBRËMJE KORRIKU

*Më 7 korrik 1979 partia e qeverisë kineze
na dërgoi letrën famëkeqe për
prerjen e çdo ndihme.*

Ata me cinizëm deklaruan: bllokadë,
Por ne si zakonisht i ngjitëm shkallët e auditorëve,
i buzëqeshëm njëri-tjetrit
dhe përshëndetëm:

Mirëmëngjes!

Në fusha nga po ato farë që kishim mbjellë
korrëm po aq grurë sa ç'prisnim të korrnim,
(ndërsa ata që mbollën erën, korrën furtunën)
dhe kur shkuam për të ngrënë drekë
i thamë shoku-shokut:

Drekën e mirë!

Fabrikat gjithashtu vazhduan të villnin tymin e zi.
Dielli po nga Cukali ishte zgjuar,
po drejt perëndimit zbriti drejt Taraboshit
dhe ne i uruam:

Natën e mirë!

Çdo gjë ish e zakonshme atë mbrëmje korriku
vetëm dritat e shtëpive ndenjën ndezur deri vonë,
dikush priste të afërmin të kthehej nga mbledhja e
organizatës,
dikush vijat përfundonte në projektet përgjysmë të
lënë.

BJESHKËT E NAMUNA

Hej, bjeshkë lakuriqe me kokën mbi re,
që erëra dhe borëra mbani mbi shpinë,
me sy të verbër dhe të errët shpelle
po vijmë me kazma t'u heqim magjinë!

Po ne nuk jemi as dreqër, as shtriganë
që me formula bëjmë magji e çmagji,
s'na kanë parashikuar orakuj e fatthënë,
emrin e kemi njerëzorë: Rini.

Jemi bij të rinj të kësaj toke të vjetër.
Çdo njeri nga ne është thjeshtë një njeri,
baballarë që veç trimërisht dinë të vdesin
kemi etër
dhe nënë më njerëzoren, të pavdekshmen Parti.

Nën muret e shembura
 akrepët e orës të ngulitur mbetën
 në shtatë e njëzet,
 por njerëzit
 nuk u thyen
 nën peshën tragjike
 të çasteve të datës-pesëmbëdhjetë.¹⁾

Ata u ngritën
 duke e ndier veten të plotfuqishëm mbi tokën
 dhe si një ortek,
 që vazhdimisht rritet,
 përtej shtatenjëzetës
 e frokullisën kohën.

1) Është fjala për tërmetin e datës 15 prill 1979

NJERËZ NËPËR NATË

Ecim dhjetë vetë në relievin e rreptë,
një vig mbajnë të dhjetë me radhë,
djegin me flakë natën e errët,
në dhjetë duar, dhjetë pishtarë.

Nuk janë ata pelegrinë, as shenjtorë,
që mbartin shën Mërinë në malet me re,
por që të dhjetë janë minatorë,
që çojnë për lindje një nënë të re.

Bijë nuk e ka më i vjetri prej tyre,
grua s'e ka as më i riu,
por që të dhjetë si forcë natyre,
s'i ndal tufani, shiu.

Ndonëse asnjeri fis nuk e ka,
ata i lanë krevatet të dhjetë;
çdo njeri për të ndihej vëlla,
tek ajo shihet motrën e vet.

MOTIVE NËN FLAMUR

Flamuri ynë ka kuqësinë e gjakut,
s'e njohim flamurin me bardhësinë e dhjemit,
që shkrihet nga flakët e predhës së tankut
në duart e ngritura të një frikamani.

Flamuri ynë është këmisha e një populli
shpuar nga plumbat, nga gjaku skuqur,
me grushtet tanë e shtrëngojmë së toku,
me njëri-tjetrin sup më sup puqur.

Shekuj me radhë fluturoi kjo shqiponjë
dhe qiell i saj qe kuqësia e kësaj këmishe,
fitimtare mbajti si pre ndër thonj
flamujt prej dhjami të bardhë të zotërinjve.

Mori nga balli i shokut të rënë yllin,
krenare e vuri ajo mbi dy kokë,
me flatra shtyu retë që nxinin qiellin,
me klithma këndoi këngën: Bashkoni shokë...

N Ë D H O M Ë

Xhaketa varet e lagur mbi zjarr
duke lëshuar avuj të ngrohtë,
të mbetura ca fije kashte në astar,
një e kollur,
ca gjurmë balte nëpër dhomë.

Janë, dëshmitë e një beteje nëpër natë,
kur hordhitë e reve u dyndën, përmbi lëmë,
për të dhunuar drithin kokërrartë,
me patkonjtë e rrebeshit të rëndë.

RRËFIM PËR KULLËN E VJETËR KU LINDA

ndodhet në kullën e vjetër ku lindën
si bërësi i merrmënjshëm

ndodhet në kullën e vjetër ku lindën
si bërësi i merrmënjshëm

ndodhet në kullën e vjetër ku lindën
si bërësi i merrmënjshëm

Në thellësinë e këtij liqeni që buron dritë
ndodhen muret e vjetra të kullës sime,
ku unë, e dashur, pashë diellin një ditë
dhe ku si pelena më mbështollën qindra agime,

Por jo, e dashur,
mos mendo se nëna ishte floçka e përrallave:
gjysmënjeri,
gjysmëpeshk me luspa,
Ajo u ngjason të gjitha flokëbardhave
në ëmbëlsinë e ninullave
dhe në përkëdheljet e buta.

Ti duhet ta dish se ky liqen është i ri në gjeografi.
Dhe kur jetoja unë poshtë në kullën e vjetër
valët e kaltra, nga imagjinata e projektuesit të tij,
merrnin vrull dhe përplaseshin projekteve mbi letër.

Dhe tashti me elektronat marrin udhë kujtimet e mia,
e ti ndoshta nuk mund ta kuptosh

mallëngjimin tim kësaj dite,

por dije se është i ligjshëm,

kur unë përfytyroj si mbi ato mure, nga pisha të

nxira,

peshon me tërë madhësinë

ky liqen drite.

STACIONE TË REJA

Në pafundësinë e shinave,
që zgjaten si dy mendime besnike,
lokomotiva rrëshqet si një ëndërr e hekurt
duke tërhequr vagona të tërë dëshirash
drejt stacioneve të viteve të ardhshme.

Vështrimi ynë përplasët me kristalin e së ardhmes si
një «Bromp»,
ritmet e zemrave përzihen me rrokaqakjet e rrotave,
fishkëllima e një motivi
shkrihet me fishkëllimën e lokomotivës.
Ecim-ecim, ecim-ecim...
drejt stacioneve të reja.

KËTË E PASHË VËRTET ASAJ DITE PRILLI

*Kushtuar Liza Nikoll Gjinit, që ra
në krye të detyrës gjatë tërmetit
të 15 prillit 1979.*

Ajo ra nën trarët e stallës,
por megjithatë askush nuk tha se vdiq,
edhe kafën e hidhur të mortit
nuk e piu askush asaj dite,
sepse ajo në botën e kuqe të zemrave u ngjiti.

Këtë e pashë vërtet asaj dite prilli,
kur dikush thirri: Liza!
Dhe dhjetra vajza sollën kokat duke buzëqeshur...

NXËNËSIT E MI

Me duart e vogla
nxënësit zhveshin misrin
dhe kallinjtë që mbajnë të gëzuar
u ngjajnë me ballët e baballarëve të tyre
që puna ua stolis
me bulëza djerse të mëdha.

Duke punuar këndojnë këngët e prindërve,
që flasin për bllokada,
që flasin për fitore
dhe bëhen seriozë,
mendime të mëdha u piqen në mëndje
ndonëse ende të vegjël në moshë.

09021

BIBLIOTEKA E SHKËTIT

SHKËTIT

NO. 1111

1111

S F I D E

Sonte në Pentagon
me krismat e tapave të shampanjës,
(në vend të topave të vjetër)
borgjezët
pritën shpikësin e armës së re me neutron.

Dhe ai hyri pompoz,
duke mbledhur ngado përshëndetje,
me qindra koka presidentësh
u përkulën para kokës së tij
me mendje të tmerrshme.

Por ne s'u kërrusëm me lajka,
(vetëm të rënëve u përkulemi çdo vit)
më shumë drejtuam trupin
duke pështyrë mbi tmerrin e armës
dhe mbi atë që quhet frikë.

TI S'E DI, O NIPÇE

Mos thirr, o nipçe, t'kthehet babai nga rruga,
se sonte me pushkë do t'ruajë ai,
që në vathën tënde me qengja dhe lepurusha
mos të hyjnë dhelprat dhe ujërit e zi.

Ti s'i njeh akoma, o nipçe i vogël,
Brezhnjevët dhe Karterët që pinë gjak si verë.
Ata si xhaxhi mund të shtihen

dhe t'japin si lodër
një minë vdekjeprurëse që të hedh në erë!

Ti s'e di, o nipçe, ata kanë vënë kudo topa,
jo topa llastiku që kërcejnë lehtë,
po topa që djegin dhe këpusin koka
dhe grigjën e ëndrrës ta lënë të shkretët!

Ndaj lëre babin të shkojë llogoreve me strallë
e të ruajë në arë edhe farën e bujikut,
ndërsa unë ty po të tregoj një përrallë:
«Qysh ia punuan kafshët e pyllit ujkut...»

QË TË JETOSH...

Po qe se nuk do që puthja e ngrohtë
të ftohet nga kafshimi i plumbit,
po qe se nuk do që trupin ta varrosin
si një shtatore të bardhë, që s'e tretë dheu,
po qe se nuk do që grushtat e tua
të mbeten si dy çekanë të harruar në fundin e një
varri,

po qe se nuk do që ëndrrat e tua
të shfaqen si filma argëtimi mbi qefinin e bardhë
nga armiqtë,
tokës tënde falja djersën tënde të ndershme,
e kur duhet — gjakun e kulluar të zemrës
dhe mësë të rrosh
e të vdesësh burrërisht.

DETYRA

Përmbi tavolinë
dy bileta teatri,
kostum i së dielës
varur tek rafti.

Burrin papritur
e thirrën në uzinë
dhe ti rri lexon
të heqësh mërzinë.

Tani një makinë
yt shoq ndreq,
akrepët drejt gjashtës
vrapojnë si për drëq.

Ja, salla u mbush,
shfaqja fillon,
ti gjithë defektet
me vete mallkon.

Burri u kthye,
ora njëmbëdhjetë,
nga soba ti nxjerr
gjellën e nxehtë.

Dhe rri e vështron
me kaq ëmbëlsi;
o, sa shumë flet
vështrimi i tij...

F Ë M I J Ë R I A

Iku fëmi jëria me tingullin e lahutës epike,
me zërin e trashë të gjyshit dhe Gjeto Basho Mujit,
me foshnjat dhe qumështin çudibërës të zanave
fluide,
që e bënte të fuqishëm si div burrin.

Atëherë fantazia ime kërkonte djepet e zanave,
me gjithë fuqinë e zërit thërrisja: A je, Gjeto Basho
Muji!
Dhe malet e përcillnin me jehonë malli prej të gjitha
anëve
me zëra të përmallur jehone: A je, Gjeto Basho Muji!

Sot pas kaq vitesh kthehem në malësi djalosh i rritur
në këto male, ku dielli thyen rrezet si në prizëm
unë, ai cumrraku i dikurshëm, sot Gjeto Basho Muji
fuqishëm,
se piva qumësht nga gjiri yt Socializëm.

Por nuk po vij për të ngritur shkëmbin legjendar të
Jutbinës.

Në çantën time po sjellë projekte të fuqishme ënd-
rrash në letër
për të ngritur dhe flakur një mal të tërë
luginës,
për digë hidrocentrali mbi lumin e fshatit të vjetër.

BUZËQESHJA E FLORINJTË

Ti më thua se tim atë si bir
e deshe dhe e mbajte më së miri
dhe fytyrës sate, maskë e ngrirë,
endet një buzëqeshje prej floriri.

Por ti, o njeri me shpirt të zi,
mendon se aq lehtë mund të jenë harruar
shenjat që n'kurriz lanë aq shkopinj
dhe gjaku i turinjve të dërrmuar?

Kujton se harrohen netët pa ngrënë,
kur padron babai im të pati?
Milicët, xhandarët që ngrite në këmbë
kur me partizanë maleve vajti?

Por im atë të mori çdo gjë të vjedhur
kohën tënde në litar e vari,
dhe tani asgjë nuk të ka mbetur
veç dhëmbëve të verdhë prej ari.

Porse prapë i atillë ti ke mbetur,
si tregtar kërkon të blesh nga i biri,
qoftë një fjalë të mirë a nder të vetëm
me buzëqeshjen tënde prej floriri.

...
...
...
...
...

...
...
...
...
...

...
...
...
...
...

...
...
...
...
...

SHURDHMEMECI

Ecën udhëve përkrah të gjithëve
duke goditur me gjeste muret e trasha të heshtjes,
rrjedh gazi i tij me rrokje të pakuptueshme si të
fëmijëve
dhe njerëzve të mirë u dhuron buzëqeshje.

Vareja e tij godet si të gjitha varetë
dhe zemra e tij me gëzimin e të gjitha zemrave rreh
dhe grushti i tij mbi të keqen me të gjithë grushtet
godet
dhe goja e tij qesh siç qeshim të gjithë ne.

Në ecjen e tij ai ngre ëndrra të gëzueshme
plot zhurmë, në heshtjen e shurdhër,
atëherë për të të gjitha fjalët janë të dëgjueshme,
të dëgjueshme janë edhe krismat e vareve mbi
kudhër.

Për të atëherë çdo gjë është fare e folshme,
të kuptueshme për ne bëhen rrokjet që derdhen si
krua

mbi memecclëkun dhe heshtjen boshe
për të thënë:

Njerëz të mirë, ju dua!

Ai ecën udhëve përkrah të gjithëve...

KAM BESUAR DHE BESOJ

S'besova ndonjëherë në botën e përtejvarrit,
gjithë jetën nuk njoha zot, as perëndi,
por kam besuar dhe besoj në besën e shqiptarit
për këtë
legjendat e ringjalljes kam dëshmi.

KOSH NË ALTAR

Dikur në hapësirën e këtij pallati
predikonte një prift me zë të zvarrë,
me iso rrinin besimtarët gati
dhe «amen» përplasej për altar.

Por shumë kohë kaluan që atëherë
dhe ndërtesës ku pat ndenjur «zoti»
vunë dy kosha në fushën e gjerë
dhe e quajtën thjesht: «Pallat sporti».

Tash ditëve të diela zënë vend shkallëve
kush me gruan, kush me ndonjë bir,
ata, bijtë e ish-besimtarëve,
si sportdashës të zjarrtë e të mirë.

Dhe në vend të atit, shenjtit, birit
dhe amenit në hapësirën bosh,
ndihet fërshëllima e bilbilit,
kori i fuqishëm pason: kosh.

NJË NATË NË MUZEUN ATEIST...

1978

Shënjtë, t'fshijë mendin e atë të shenjtë, të shenjtë
më, më të shenjtë, më të shenjtë, më të shenjtë, më të shenjtë,
më të shenjtë, më të shenjtë, më të shenjtë, më të shenjtë,

Nata ra mbi muzeun e ri ateist,
ku shenjtët statikë prehen zhvesh prej «shenjtërisë»,
duke pritur të nesërmen me melankoli të trishtë
dhe vështrimin ironik të njerëzisë.

Në një stendë të madhe, duke u prehur n'shenjtërinë
e tij,
(që dikur botën çuditi me «mrekullitë e mëdha»)
bluan ëndrra të vdekura në kokën prej allçie
një shenjt hyjnor me të kashtat krahe.

Një kocomi i vogël, duke dalë prej një skute,
para shenjtit të madhërishëm i tulatur qëndroi,
vështrimin i uritur e nguli në sytë allçisë lutës
dhe ca klithma me shpresë çudibërësit ia drejtoi.

Por kur u bind së shenjtë sikësh n' mend t'i japë
përgjigje,
e zorrët më fort zunë t'i bien avazit të urisë,
shkoi drejt në krah të shenjtit, me instinkt të minjve,
dhe me kashtë hyjnore ia shtroi gosisë...

PESE HERONJVE TË VIGUT

Para monumentit

Të pestë me supe të ngjitura,
të pestë me armë të pashqitura.

Të pestë vetëm një fjalë,
një mendim të pestë në ballë.

Nga një nënë të pestë rritur,
të pestë nga një shkëmb skalitur.

NINULLA E FUNDIT

Ajo mund të qante edhe si Ajkuna
mbi birin pa jetë të shtrirë,
të derdhte aq lot sa të kripej edhe Buna,
të shkrinte dhe akujt e ngrirë.

Por vetëm dy lot, dy lot prej nëne,
i shkanë si dy rruzuj ngadalë,
dhe ranë mbi fytyrën e zbehtë si hënë,
e tha: Të më falësh, o djalë!

Për dy xhevaire nga drita e syrit,
kur mund të klithte me vaj,
ajo i kërkonte falje të birit,
birit të vetëm të saj.

Ashtu me duar rreth kokës pa jetë,
shtruar foli ca fjalë:
të putha një herë kur shkove në çetë,
nga qielli një yll të vura në ballë.

Dhe dora e nënës endet e lehtë
fyturës së bukur të djalit,
sikur frikësohet mos këput ndonjë fletë
nga lulja e kuqe e ballit.

Ëmbël këndon me zë një ninullë,
sikur bir'i saj fle në gjumë,
ndërsa lot i saj mund të çante dhe gurë
dhe malet nga dhembja t'i lëkund.

NËNTËDHJETË E SHTATË

Ka pasur një natë për popullin tim,
një natë të zezë, të kobtë e të gjatë
në qiell me llahtar yjet puliteshin
tek shihnin rrëzë mureve
nëntëdhjetë e shtatë.¹⁾

Në këtë natë plot krisma mbushur,
dikush pat lexuar diçka mbi një kryqëzatë.
Mbi një natë që në histori
Shën Bartolomeu ishte quajtur,
ndërsa rrëzë mureve vdisnin
nëntëdhjetë e shtatë.

Dhe vetes i pat thënë ky njeri i menduar
se në histori do hynte dhe kjo natë,
dhe emri i saj, Shën Xhafer Deva,

1) Më 4 shkurt 1942 nazistët gjermanë, së bashku me
kuislingët, vranë nëntëdhjetë e shtatë vetë.

me tmerr kishte për t'u shqiptuar
sa herë të kujtoheshin
nëntëdhjetë e shtatë.

Por ai pat harruar që pas netëve kish mëngjese,
që do gdhiheshin dhe pas së katrës datë,
e të bronztë do të rizgjaheshin nën reflekse vese
përjetësisht të gjallë
nëntëdhjetë e shtatë.

ARTISTËT POPULLORË

Në gjeniun e popullit shpirtmadh,
o njerëz, duhet ta dini,
lindën dhe vdiqën për shekuj me radhë
artistë me talent Paganini.

Dhe në mijëra vdekjet e tyre të mjera
nuk pat asnjë ceremoni,
kurrë instrumenti s'u vu në muzera
se i morën artistët e rinj.

Një dorë në tela dhe tjetrën në pushkë
luajtën kapriçiot e rrepta,
që kurrë virtuozët nuk mund t'i luajnë
me duart e shkathta në skena.

Koncertet e tyre nuk i sodiste
publik me bastun e ombrella
por tmerrshëm ata i duartrokiste
vetë vdekja me plumba e predha.

Dhe nuk përkuleshin me elegancë ata
bizet e mëdha për të mbledhur,
por të krrusur me duart në gjoks
mbanin ndonjë plagë t'porsaçelur.

Dhe në gjirin e popullit shpirtmadh
vdisnin luftëtarët artistë,
ditë pas ditësh, shekuj me radhë
rilindeshin më të mëdhenj sërish.

... THOTË GJETO BASHO MUJI

Kush tha se u tut Gjeto Basho Muji
e në shpella legjendash u fsheha prej barotit,
unë, që kokën i këputa një alamet Behuri,
që sarajet ia bëra rrafsh krajlit të Kotorrit.

Nuk është e vërtetë, mos e besoni, njerëz, kurrë,
se nuk u fsheha si frikaman në legjenda e këngë,
por me Halilin menduam që të marrim këtë udhë
për të ardhur si kushtrimtarë, të çonim popullin në
këmbë!

Nuk kam thënë se më mbaroi koha, kur erdhi
koburja.
Ju vetë jeni dëshmitarë, kur mbi mua shtinë patru-
llat
dhe a s'erdhëm ndër kasollet me lahutat e shpuara
për t'ju thënë: N'këmbë, t'i biem krajlit të gjermanit,
burra!

Dhe a s'u ramë bashkë sarajeve të Hitlerit,
përmes plumbave që nxirrte initalozi prej karakollit,
nën predhat që ditën e bënin si fundi i ferrit,
a s'ia nxorëm flakën si motit Kotorrit?

Gënjejnë, o njerëz, ata që thonë se u tuta,
po sikur për një çast ashtu ta zinin,
në qoftë se do futesha në shpella legjendash të gurta,
ju dhe bijtë tuaj bacë Mujin ku do e njihnit?

Jo, o njerëz, s'ia njoh tutën plumbit të zi,
s'ia njoh frikën as raketave e atomit të rëndë
dhe po u shfaqën krajlët e behurët e rinj.
unë, Gjeto Basho Muji, do të kushtroj nga çdo këngë.

GJERGJ ELEZ ALIA RRON.

Mos guxoni, bajlozë, të zbrisni nga gjemitë e rënda,
se kurrë këmbët tuaja s'i ka mbajtur ky strall.
Menjëherë do ju dalë Gjergj Elez Alia nga kënga
duke vërtitur të tmerrshmin topuz legjendar.

Bajlozë, mos harroni, Gjergj Elez Alia nuk ka vdekur
dhe krahu i tij pa gabim topuzin e flak si pendë,
ndonëse palla trupin nëntë herë ia ka prekur
ai dhe kokat tuaja mund t'i marrë trofe në legjendë.

Ej bajlozë, mos u zvarrisni në të helmtat dredhira,
se ka shekuj që ju njeh Gjergj Elez Alia kreshnik,
e kuaj tragjikë Troje ka djegur me mijëra,
nga i drunjt i Odiseut deri tek i juaji ideologjik.

HEU, TË LUMTË GISHTI!

Kur u kthye fitimtar shqiptari nga lufta,
gjithë krahina me nderime e priti,
dhe pleqtë e kuvendeve të mbledhur te kulla
e përgëzonin: «Heu, të lumtë gishti!».

Dhe nga dhjetë gishta që kishte
nëntë dhe i digjte në grykën e hutës
mjafton që n'mejdan, kur ndizej zjarri,
të kishte gishtin e pushkës.

Dy herë godiste gishti i tij,
po kurrë pas shpine a në gjumë,
një herë kur zgjatej akuzë për tradhti
dhe të dytën kur mblidhej për plumb.

Dhe kur dy shqiptarë për një të tretë flisnin,
kur ecnin bashkë dikah udhës,
fort njëri-tjetrin me urim e nxisnin:
«Heu, mos i dektë gishti i pushkës!»

Dhe kur ndonjëri bimbashin rrëzoi
a vezirin në martinë e priti,
tjetri nga maja e malit uroi:
«Heu, të lumtë gishti!»

ELEGJI OPTIMISTE

Erdhe, bacë Bajram, kodër më kodër,
por me gjëmë s'po i shkulke flokët për zi,
ndonëse trarët, pemët degëpërlotur
qajnë dhe kërcasin nën shi.

Fytyrëngrysur këmbët mbajte te sheshi,
me dorën mbështetur mbi kobur
dhe t'u duk se Avniu të qeshi,
kur hodhe vështrimin në qivur.

Në kuvend të gjatë me veten re
t'rrjedh mendimi brenda me oshëtimë:

— Çohu, Avni, se varri s'është për ne,
çohu, Avni, se mjaft ndenje i shtrirë.
Çohu, bir, se na thërret Shqipëria,
çohu, gjokset tanë t'i bëjmë tok,
çohu, se mejdan kërkon Liria,
çohu, gjakun tonë ta bëjmë barot.

Çohu, se s'të mund vdekja, o trim,
s'të ka lindur ty lokja prej barku
por t'polli rrufe e vetëtimë,

trim mbi trimat, huta e gjatë prej çarku.
Mirë... S'ka gjë se s'ngrihesh... Ti do vish.
Unë po shkoj të pres në atë majë mali,
dhjetshen do ta njoh kur ti të shtish
dhe do them: Avniun s'e mban varri.

T' IA THEMI GJITHË KËNGËVE, PASHË ATË BESË

Ngrihu, Millosh, poet i grushtit përpjetë,
e shih si grushtin malit ia kanë ngjeshë
duke e copëtuar viganin në një mijë thërrime
e bashkë le të kënaqemi: «Tue qesh, tue qeshë».

Shih mirë si atë vigan e tretën
e thirri gazit me gjithë fuqi,
s'janë katallanjtë me një sy të vetëm;
ata jam unë, jam edhe ti.

Janë bijtë e punëtorit «t'mollëve t'ndalume»,
që grushtin e revoltuar dikur n'xhep pati ngjesh,
janë njerëz të rinj të një epoke fatlume
që dijnë me gëzue, e me qeshë, me qeshë.

Janë bash këngët e tua që pa kënduar le,
janë bash ata që çojnë malet peshë,
janë bash ata që na ngjasojnë ne,
janë bash ata që të bëjnë veç me qeshë.

Ndaj ngrihu, Millosh, poet i derteve
t'ia themi gjithë këngëve, pashë at' besë,
t'i lëshojmë me një mijë frymëzime,
të kënaqemi tue qeshë, tue qeshë...

NJË KUJTIM I LARGËT

Një grua-lopë, një grua-lopë¹⁾
endet kësaj nate në kujtesën time,
në sisët e saj ka qumësht të ngrohtë
për dobiçët e zonjave
e kopilët e zotërinjve.

Një grua-lopë shet qumështin e gjirit,
lirë, fare lirë dy sisët i jep,
një për dobiçët,
një për kopilët,
ndërsa foshnja e saj thith lotët e vet.

Një grua e fyer, një grua e largët,
erdhi përmes netëve të saj në të ftohtë
me foshnjën e uritur tek unë kësaj nate,
me gjinj të plot yrer,
me sytë gjithë revoltë.

1) Me të tillë emër përbuzës para Çlirimit të pasurit e Shkodrës thërrisnin ato gra, të cilat shisnin qumështin e gjirit.

BALADA E VRASJES SË MRIKËS

Mrika është si një lule,
qesh Mrikë, qesh Mriko
ka dhe pajë në baule,
qesh Mrikë, qesh Mriko.

Dhe një djalë do ajo,
gëzo Mrikë, gëzo Mriko,
që i bije fyellit-o,
gëzo Mrikë, gëzo Mriko.

Dhe sapo të vijë prilli,
prit Mrikë, prit Mriko,
do të ligjërojë bilbili,
prit Mrikë, prit Mriko.

Do të bëhet nusebardhë,
bardh Mrikë, bardh Mriko,
dhe të shkojë tek ai djalë,
bardh Mrikë, bardh Mriko.

Por një ditë agai i çartur,
mjerë Mrikë, mjerë Mriko,
desh t'ia pinte sytë e kaltër,
mjerë Mrikë, mjerë Mriko.

U hodh Mrika si sorkadhe,
rend Mrikë, rend Mriko,
mori vrapin për në male,
rend Mrikë, rend Mriko.

Por agai me pushkë të zezë,
zi Mrikë, zi Mriko,
e përshkoi me plumb në mes,
zi Mrikë, zi Mriko,

Dhe nga plaga shkanë mbi lule,
lule Mrikë, lule Mriko,
pika gjaku petalkuqe,
kuq Mrikë, kuq Mriko.

MBËRRITJE NGA EPOKAT

Shkelnin shtatë krajlat e shterpëzohej toka,
nuk gjeje pikë uji nëpër shtatë burime!
Futej zvarrë ndër këngë kuçedra me shtatë koka.
Nënat me vrer lëshonin nga buzët shtatë mallkime...

Lëngonin shtatë bjeshkë tek mbanin shtatë mbretër
me rënkime ortiqesh pa bardhësi, të përgjakur...
Rapsodëve u digjte «majë krahu» një kuçedër
që villote shtatë flakë nga shtatë gojë hapur.

Ndaj shtatë kreshnikë për të mbrojtur nderin
u grahën shtatë gjokëve me revan të rëndë.
Njëherësh shtatë topuzë nga meset i nxorën:
zjarr bënë shtatë bjeshkë, flakë u ndezën shtatë
këngë...

Po ku mbetën trimat, nëpër varre t'errta?
Shtatë pallat e krajlave jetën ua ndanë?
A po mos lavdinë ua shqimi kuçedra
dhe trimëritë e tyre larg në harresë vanë?

...Fytyrat u shfaqën në shtatëdhjetë e shtatë burime.
Gjurmët e tyre në shekuj s'ua humbi toka.
Shtatë bjeshkët lavdinë ua ruajnë në kujtime,
rapsodët i mbajnë «majë krahu» n'epoka!...

Shkruan: *Edi Haxhiu*
Shtatëdhjetë e shtatë
burime, shtatëdhjetë e shtatë
gjurmët, shtatëdhjetë e shtatë
kujtime, shtatëdhjetë e shtatë
rapsodët, shtatëdhjetë e shtatë
majë krahu, shtatëdhjetë e shtatë
epoka!

Shkruan: *Edi Haxhiu*
Shtatëdhjetë e shtatë
burime, shtatëdhjetë e shtatë
gjurmët, shtatëdhjetë e shtatë
kujtime, shtatëdhjetë e shtatë
rapsodët, shtatëdhjetë e shtatë
majë krahu, shtatëdhjetë e shtatë
epoka!

Shkruan: *Edi Haxhiu*
Shtatëdhjetë e shtatë
burime, shtatëdhjetë e shtatë
gjurmët, shtatëdhjetë e shtatë
kujtime, shtatëdhjetë e shtatë
rapsodët, shtatëdhjetë e shtatë
majë krahu, shtatëdhjetë e shtatë
epoka!

© 2008, Edi Haxhiu. Të gjitha të drejtat rezervuara.

KËNGA E BLETËRRITËSVE

Bletë, moj krahëlehtë,
bridh ti në çdo lule
puthu me çdo gonxhe
me et thith nektarin
por mos ma nga djalin
— Ama, ama ama¹⁾

Se ka dalë fushës
që të mbledhë lule
të m'i bëjë kurorë
t'm'i çojë me dasmorë
— Ama, ama, ama.

Plot mbushi hojet
me mjaltin flori
më sill dashuri
— Ama, ama, ti.

1) Thirrje nga një këngë e vjetër me të cilën mblidhe-
shin bletët.

KUDO QË JENI

Poetëve revolucionarë

Thonë se u vu paqja në botë,
i hodhën armët superfuqitë,
ndaj dhe poetët, kudo në glob,
t'i çarmatosin poezitë.

Në vend të fjalës së ashpër top
fjalën lule të mbjellim n'vargje,
dhe figurat me zjarr, barot
t'i bëjmë dafina dhe pëllumba paqeje.

Pastaj t'na vijnë me bajoneta
(doemos jo t'korrin bër në livadhe)
telat t'na i mbjellin arat e blerta,
lulet lirike t'na i venë mbi varre.

Andaj poetë, kudo që jeni,
gati për zjarr gjithë bateritë
në vargje gryka topash ngrini
që mos t'na mposhtin superfuqitë.

THIRRJE

Njerëz, mos merrni nëpërmjet buzëqeshjes së vetkë-
naqësisë frymë lirisht,
tek bridhni në kampet-muze Dahau; Mathauzen
nga miliona nëna mallkuar.
Duke parë të qetë listat që dikur hartoi për vdekjen
tuaj gjyqi fashist
dhe krematorijet lubi që nxijnë të shuar.

Mos bridhni duke përkëdhelur me nostalgji fytyrat e
bronzta të shokëve të rënë,
mos qeshni duke menduar se nuk kthehet më ajo
kohë
sepse fashistët mund t'i rimarrin një ditë listat e zeza
nga çdo stendë
e krematoriumeve tu ndezin sërish zjarre në furrë.

Mund t'ua ridjegin sërish bustet shokëve që dikur
jua vranë,
t'ju detyrojnë që t'i tërhiqni këmbët zvarrë si dikur,
nën kërbaçin e egër,

t'ju vijnë sërish mbi tela orlat e korbat me sqepa t'ju
hanë,
të grishur nga era e pështirë e mishit të djegur.

Dhe mos kujtoni se mund t'i trembni me temjan
hijet e hitlerëve që vdiqën,
as me kryqin e shenjtë bërë me dorën e djathtë në një
kishë dikur;
vetëm një gjë duhet të ngulë si gozhdë qodokush në
mend:
se ata duan plumb dhe vetëm plumb.

Andaj, o njerëz, mos u gënjeni nga dafinat që kanë
varur mbi tela,
që rrethojnë si kurora lavdie kampet-muze me pamje
të rënda,
se fashizmi mund të vijë krejt papritur dhe gjethet t'i
flakë si era,
atëherë rreth jush do të shfaqen të tmerrshëm si
dikur telat me gjëmba.

M J A F T M Ë . . .

Mjaft më, zotërinjë, u zbavitët duke parë në qiell
pëllumbat e bardhë,
mjaft më ua këputët degët ullinjve të gjelbër,
mjaft më u shqepët së gënjyeri në një sallë,
mjaft më njerin sy e keni bërë të verbër.

Mjaft më!

I nxirrni kokat tuaja tullace
rrokullisini në pllaja të shohin gara me shpërthim
dhe në qoftë se i quani bombat kuaj trokrëndë race
u jepni edhe emrat Nagasaki dhe Hiroshimë.

Dhe si tifoze të çmendur për gara hipizmi
dërdëllisni dhe mbllaçitni pranë fushoreve kuzhina,
milionat në baste fitimi i hidhni
për të shkatëruar Nagasakin, për të shfarosur
Hiroshimën.

Mjaft më! Popuj, shporrini nga kufijtë!
Mjaft më na velën së trokëllituri gotat,
nga duart e urryera t'ua heqim dhe ullinjte
se vaji i tyre na duhet për pushkët dhe topat.

SHKOLLA E ZEZAKËVE

Bankat janë të zeza si kurrizi i tyre
dhe plot njolla gjaku si plagët e tyre,
ngjajnë këto njolla gjaku
petale zambaku.

Cila dorë, vallë, prishi kaq shumë lule
e mbi çdo bankë hodhi petalet e kuqe?
Ngjajnë si fletë zambaku
por janë njolla gjaku.

Dora e mësuesit të bardhë racist
goditi fytyrën e njomë të mulatit.
Derdhi njolla gjaku
petale zambaku.

Se guxoi vogëlushi t'pyes: ç'është Liria?
Me se e blajnë popujt atë nëpër botë?
Me rubinë gjaku,
petale zambaku.

KJO KOHË...

Ata duan të ringjallin mite,
t'i rijapin Marsit titullin perëndi tmerri
ndaj në emër të shkencës,
udhëve kozmike,
fluturojnë robotët me ftohtësi mermeri.

Dhe mendojnë se njerëzit, si në kohë pagane,
kanë për të ringritur tempuj të lashtë për therore,
kanë për të rimësuar ritet,
të blatojnë kurbane
nën kërcënim t'hyjnisë me ushtë bërthamore.

Heu, ju idhuj të metaltë t'këtij shekulli,
që zotritë ju kurdisin me diplomaci
botës për t'i punuar një rreng të vjetër
që me puç t'i sillni n'fron gjakderdhësen perëndi.

Kot rropateni me ëndrra të përgjakura,
që n'trutë elektrikë ju çojnë bateritë,
se kjo Kohë themelet i ka në barrikada
ku thyhen mitet
dhe idhujt çdo ditë.

PASQYRA E LËNDËS

Njerëz të vitit 2000	3
Ndërsa	5
Atë mbrëmje korriku	6
Bjeshkët e namuna	8
Ora	9
Njerëz nëpër natë	10
Motive nën flamur	11
Në dhomë	12
Rrëfim për kullën e vjetër ku linda	13
Stacione të reja	15
Këtë e pashë vërtet asaj dite prilli	16
Nxënësit e mi	17
Sfidë	18
Ti s'e di o, nipçe	19
Që të jetosh	20
Detyra	21
Fëmijëria	23
Buzëqeshja e florinjte	25
Shurdhmemeci	27
Kam besuar dhe besoj	29
Kosh në altar	30
Një natë në muzeun ateist	31
Pesë heronjve të Vigut	33
Ninulla e fundit	34
Nëntëdhjetë e shtatë	36
Artistët popullorë	38
Thotë Gjeto Basho Muji	40
Gjergj Elez Alia rron	42
Heu, të lumtë gishi!	43
Elegji optimiste	45
T'ia themi gjithë këngëve, pashë atë besë	47
Një kujtim i largët	49
Balada e vrasjes së Mrikës	50
Mbërritje nga epokat	52
Kënga e bletërritësve	54
Kudo që jeni	55
Thirrje	56
Mjaft më	58
Shkolla e zezakëve	59
Kjo kohë	60

Dini, D.

Stacione të reja. Vjersha T.,
«Naim Frashëri», 1980.

64 f.

(B.m.) dhe

(B.v.):891.983-1

D 52

Tirazhi 1068 kopje Format 70x100/32 Stashr: 2204-79

KOMBINATI POLIGRAFIK — Shtypshkronja e Re

Tiranë, 1980